

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

INFORMATIKAI KAR

PROGRAMOZÁSI NYELVEK ÉS FORDÍTÓPROGRAMOK

TANSZÉK

Projektmenedzsment eszköz agilis módszertanhoz

Témavezető:

dr. Tejfel Máté

egyetemi docens

Szerző:

Nagy Levente

programtervező informatikus BSc

Budapest, 2020

Az eredeti szakdolgozati / diplomamunka témabejelentő helye.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. Felhasználói dokumentáció	4
2.1. Röviden az agilis módszertanról és a "scrum"-ról	4
2.2. Rendszerkövetelmények	6
2.3. Telepítés	6
2.4. Az alkalmazás felépítése	7
2.4.1. Bejelentkezés, felhasználók	7
2.4.2. Főoldal	8
2.4.3. Projektek	9
2.4.4. Epic, Story, Task, Issue	10
2.4.5. Egy példa fejlesztési ciklus	11
2.4.6. Kanban tábla	13
2.4.7. Munkanapló	14
3. Fejlesztői dokumentáció	16
3.1. Konfiguráció, fejlesztői környezet	16
3.2. Funkcionális terv	18
3.3. Struktúrális felépítés	18
3.4. Adatbázis réteg	20
3.4.1. Felhasználó kezelés: Users, Login modellek	21
3.4.2. Project modell	22
3.4.3. Epic modell	23
3.4.4. Story modell	24
3.4.5. Task modell	26
3.4.6. Issue modell	27

3.4.7.	Comment modell	28
3.4.8.	Worklog modell	29
3.5.	Szerver réteg	29
3.5.1.	Login applikáció	31
3.5.2.	Projects applikáció	32
3.5.3.	Epics applikáció	35
3.5.4.	Stories applikáció	36
3.5.5.	Tasks applikáció	38
3.5.6.	Issues applikáció	39
3.5.7.	Users applikáció	41
3.5.8.	Worklogs applikáció	43
3.6.	Megjelenítés (template) réteg	43
3.6.1.	Login	44
3.6.2.	Projects	44
3.6.3.	Epics	45
3.6.4.	Stories	45
3.6.5.	Tasks	45
3.6.6.	Issues	45
3.6.7.	Users	45
3.6.8.	Worklogs	46
3.7.	Tesztelés	46
3.7.1.	Egység tesztek	46
3.7.2.	Felületi tesztek	47
4.	Összegzés	51
	Irodalomjegyzék	52
	Ábrajegyzék	53

1. fejezet

Bevezetés

A mai világban egyre szélesebb körben alkalmazott az agilis módszertan az informatikai megoldásokkal foglalkozó cégeknél. A jelen dolgozat keretein belül elkészült alkalmazás (későbbiekben: *ScrumHelper*) az agilis módszertan szerint működő fejlesztői csapatok (azaz scrum-ok) segítésére született. Manapság sok, különböző ilyen eszköz elérhető, mind fizetős, mind nyílt-forráskódú változatban is. Ezek a projektek egyhamar hatalmasra nőnek, hogy minél több funkciót lássanak el, ezzel bonyolítva kezelésüket.

Ezen alkalmazás kisebb létszámú (például startup) cégek számára lehet előnyös elsősorban, de természetesen bármilyen scrum berendezkedésű fejlesztői csapatnak megfelelő. Az alkalmazást könnyen és egyértelműen lehet kezelni (részletesebb bemutatása felhasználók számára a 2. fejezetben olvasható).

A ScrumHelper a python programozási nyelv segítségével készült el [1], azon belül is a Django[2] nyílt forráskódú keretrendszerrel, mely webes alkalmazások fejlesztésére szolgál, kihasználva a python nyelv adta sokoldalú lehetőségeket. A teljesség igénye nélkül pár példa ezen előnyök közül:

- rövid és átlátható kódbázis segíti a gyorsabb fejlesztést
- jól dokumentált keretrendszer ¹
- modulokra (applikációkra) bontott szoftver segíti az újra felhasználhatóságot

¹<https://docs.djangoproject.com/en/3.0/>

2. fejezet

Felhasználói dokumentáció

Ezen fejezet a felhasználó részletes tájékoztatására szolgál. Az alfejezetek az alkalmazás szükséges előfeltételeit, telepítési és használati információkat tartalmaznak. A program technikai részletekbe menő dokumentációját a 3 . fejezet (Fejlesztői dokumentáció) tartalmazza.

2.1. Röviden az agilis módszertanról és a "scrum"-ról

Mi az agilis módszertan? A szoftverfejlesztési módszerek egy csoportja, ahol a követelmények és megoldások szoros együttműködésén keresztül fejlődnek az önszerveződő és multifunkcionális csapatok. Ez elősegíti a korai szállítást, folytonos továbbfejlesztést és bátorít a változásokra adható gyors és rugalmas válaszokra. ²

Mi a "scrum"? Az agilis módszertanon belül sokféle irányzat van, ezek egyike a scrum. A scrum középpontjában a kis létszámú, önszerveződő agilis csapatok állnak. Itt, szemben a többi agilis ágazattal, nincsenek általánosan megszabott ,egész rendszert egybefogó szállítási és frissítési időpontok, hanem az aktuális fejlesztések **Sprintekbe** rendeződnek és ezek lejárta után történik az átadás. Ez közvetlenebb visszajelzést biztosít a szállító és a megrendelő között. A scrum szerkezeti felépítése a következő: van egy scrum master, aki egybe fogja

²Forrás: <https://www.agilealliance.org/agile101/>

a csapat működését, feladata a scrum "menedzselése" gyakorlatilag. Mellette a csapat tartalmaz természetesen fejlesztőket és tesztelőket. A scrum létszáma nincsen hivatalosan meghatározva, de ajánlatos 8-10 főnél nem nagyobbra nőnie, különben veszít hatékonyságából. A csapatok minden nap egy meghatározott időpontban tartanak "stand up"-okat, amelyeken minden tag beszámol feladatairól, haldásáról, így mindenki a csapaton belül képbe kerülhet a **Sprint** aktuális állásáról. Részletes összefoglalása olvasható: [3].

Pár fontosabb fogalom, amelyek a későbbiekben külön fejezetben részletezve lesznek:

- Projekt 2.4.3. fejezet
- Epic, User stories, Task, Issue 2.4.4. fejezet
- Kanban 2.4.6. fejezet

2.2. Rendszerkövetelmények

Minimum követelmények: A *ScumHelper* egy webes alkalmazás. Ez azt jelenti, hogy a felhasználónak csak egy böngészőre van szüksége a számítógépén (például: Google Chrome, Mozilla Firefox, Safari, stb.) és természetesen internet elérésre ahhoz, hogy futtatni tudja a szoftvert. Utóbbi elengedhetetlen, ugyanis csak bejelentkezve lehetséges használni. Internet kapcsolat nélkül a számítógép csak a gyorsírotárában mentett oldalakat tudja megnyitni, de módosításokat nem tudunk végrehajtani a betöltött oldalon és új lapot sem tudunk megnyitni az alkalmazáson belül. Nincsen megkötés operációs rendszer tekintetében, tehát minden, napjainkban használatos rendszeren (Linux, Windows, Mac OS) egyaránt használható.

Ajánlott követelmények: A jobb felhasználói élmény érdekében érdemes legalább 1280x720 felbontású kijelzőn használni és a korábban már felsorolt, jelenleg leggyorsabbnak és legbiztonságosabbnak számító böngészővel megnyitni : Chrome, Mozilla Firefox, Microsoft Edge, valamint érdemes széles sávú internet eléréssel rendelkezni.

2.3. Telepítés

A felhasználói oldalról nem igényel telepítést. Az eléréshez a szerver elérési URL-jére van szükség, illetve egy felhasználó igénylésére az aktuális rendszergazdától. Érdemes az új felhasználóba való belépés után megváltoztatni jelszavunkat biztonsági okokból.

Rendszergazdai oldalról ha még nem rendelkezik felhasználóval, akkor a fejlesztői dokumentációban (3. fejezet) található információ a rendszergazda felhasználó létrehozásának lépéseiről. Ha futtatni szeretné az alkalmazás szerverét lokálisan, a saját számítógépen, vagy egy kihelyezett szervergépen, akkor azon telepíteni kell a következő programokat: *python* (3.5 vagy később verzió) ³, *django* és *django-extension* python csomagok⁴, valamint egy adatbázis kezelő szoftvert (PostgreSQL, Oracle, MySQL, MariaDB, SQLite).

³<https://www.python.org/downloads/>

⁴<https://docs.djangoproject.com/en/3.0/intro/install/>

2.4. Az alkalmazás felépítése

2.4.1. Bejelentkezés, felhasználók

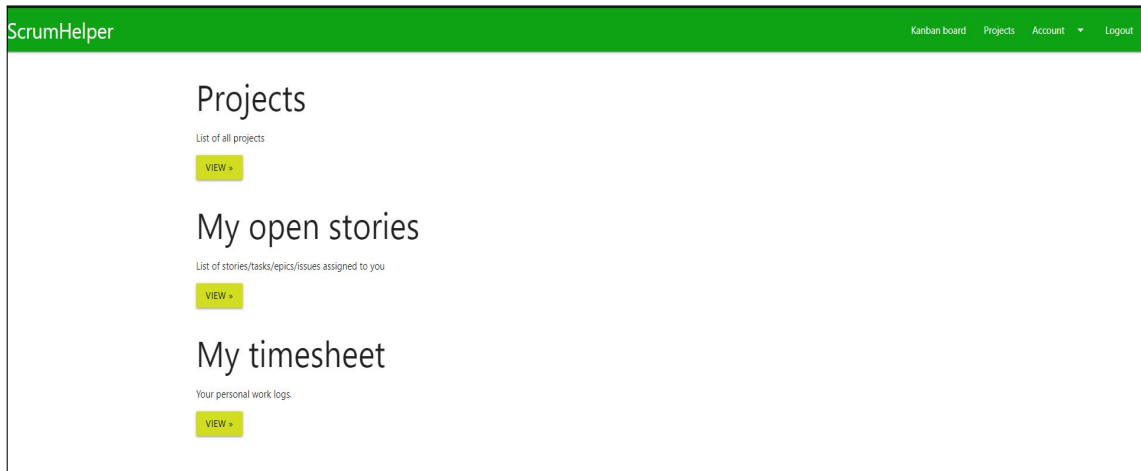
Az alkalmazásban az első képernyő, amely fogadja a felhasználót az a login oldal. A ScrumHelper-t csak sikeres bejelentkezés után lehetséges használni. Ha nem rendelkezik felhasználóval, akkor keresse meg a rendszergazdát, és igényeljen egyet. Az egyes felhasználói fiókok egy-egy jogosultsági csoporthoz kötöttek.

A felhasználói csoportok és jogosultságaik:

Csoport	Jogosultságok
<i>Fejlesztő</i>	projekt/epic/story/task/issue létrehozás/szerkesztés, komment létrehozás/törlés, saját munkaidő napló létrehozása/törlése, Dokumentum feltöltés (ha projekt tulajdonos, akkor törlés), jelszóváltás
<i>Tesztelő</i>	projekt/epic/story/task/issue létrehozás/szerkesztés, komment létrehozás/törlés, saját munkaidő napló létrehozása/törlése, Dokumentum feltöltés (ha projekt tulajdonos, akkor törlés), jelszóváltás
<i>Scrum master</i>	projekt/epic/story/task/issue létrehozás/szerkesztés/-törlés, komment létrehozás/törlés, saját munkaidő napló létrehozása/törlése/egész scrum könyvelés megjelenítése, Dokumentum feltöltés (ha projekt tulajdonos, akkor törlés), jelszóváltás
<i>Projekt menedzser</i>	projekt/epic/story/task/issue létrehozás/szerkesztés/-törlés, komment létrehozás/törlés, saját munkaidő napló létrehozása/törlése/egész scrum könyvelés megjelenítése, Dokumentum feltöltés (ha projekt tulajdonos, akkor törlés, jelszóváltás)
<i>Rendszergazda</i>	minden jogosultsággal rendelkezik, létre is hozhat új csoportokat, kezelheti azok jogosultságait, illetve a felhasználókat is tudja szerkeszteni, vagy törölni

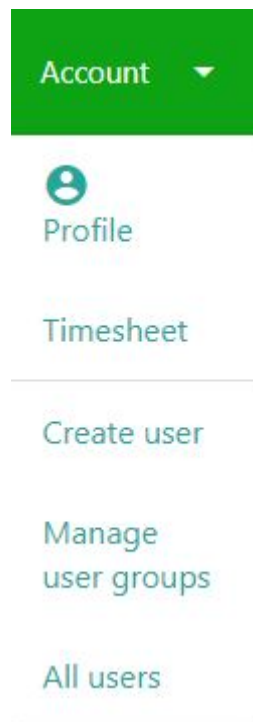
2.1. táblázat. Jogosultsági csoportok és jogosultságaik

2.4.2. Főoldal

2.1. ábra. Főoldal

A 2.1. ábrán látható a főoldal kinézete. A navigációs sávban az alkalmazás neve, **Kanban board**, **Projects**, **Account** és **Logout** mezőket olvashatjuk. A **Kanban board** elnavigál a scrum Kanban táblájára, ahol az összes felvett feladatot láthatjuk egyben. A **Projects** menüponttal juthatunk el az adatbázisban szereplő projektek listájához. Az **Account** menüpont egy legördülő menü, amelyben a 2.2. ábrán látható tartalom jelenik meg.

2.2. ábra. Account legördülő menü

Az elválasztó vonal alatti almenük: **Create user**, **Manage user groups**, **All users** csak a rendszergazda jogosultságú felhasználók számára láthatóak. A **Logout** menüpont értelemszerűen kijelentkezteti a felhasználót és a bejelentkező oldalra ugrik.

A főoldal törzsében található 3 opció: **Projects** - a **Projects** menüponttal megegyezően a projektek listájára navigál, **My open stories** - a bejelentkezett felhasználóhoz rendelt story-k/task-ok/issue-k tekinthetők meg és a profil adatok, **My timesheet** - a felhasználó munkaidő könyvelési oldalára kalauzol.

2.4.3. Projektek

A projektek listájához a **Projects** menüpontból, illetve a főoldalról tudunk eljutni. Az oldalon egyszerre 5 projekt jelenik meg, a többit a 2.3.ábra alján látható oldal léptetéssel érhetjük el. A projektek létrehozási dátum szerint a legújabbtól haladva a legrégebbi felé jelennek meg. A projekt oldalak esetében a navigációs sávban is megjelenik egy "Create project" feliratú gomb, mellyel egyből a létrehozás oldalra juthatunk.

2.3. ábra. Projektek listája

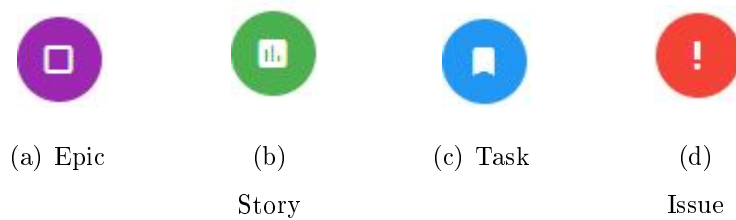
Az egyes projektekre kattintva eljutunk a projektek saját oldalára. Itt megtalálhatjuk az alapvető információkat a projektről, a projekthez feltöltött dokumentumokat, valamint a projekthez tartozó összes feladat (epic,story,task,issue) felsorolását

egy görgethető listában. A jobb alsó sarokban található egy menü, mely az egyes feladat fajták saját oldalain is megtalálhatóak, természetesen részben eltérő menüpontokkal. A projektek esetében ez tartalmazza a szerkesztés, epic, story, task, issue létrehozásait, illetve a megfelelő jogosultsággal rendelkezőknek a törlés opciót. (2.4. ábra).

2.4. ábra. almenü, mely különböző opciókat tartalmaz projekt, vagy feladat típustól függően

2.4.4. Epic, Story, Task, Issue

2.5. ábra. Az egyes feladat típusok ikonjai

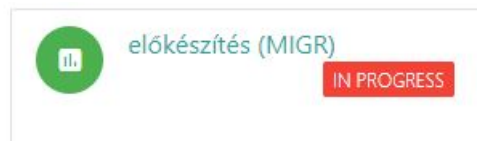
Epic: Egy projekten belül levő feladatok gyűjteménye. Mivel projektek több sprinten át élhetnek, ezért rövidebb időszakokban az összefüggő story-k és task-ok összefogására érdemes ezt használni. Létrehozni az adott projekt oldalán, a korábban említett almenüből lehet (2.4. ábra).

Story: Felhasználói feladat. Ha valamilyen jól körülhatárolt fejlesztés van a projekten belül, akkor érdemes ezt használni annak leírására. Létrehozatakor még nem kötelező hozzárendelni felhasználót, azt lehet később is a story szerkesztésével. Létrehozni a projekt oldalán levő almenüből (2.4. ábra) lehetséges, vagy egy adott epic saját oldalán levő almenüből (story ikonjára kattintva), illetve a navigációs sávban megjelenő **Create story** gombra kattintva. Ez olyankor elérhető, amikor egy meglévő story oldalán vagyunk éppen.

Task: Szintén felhasználói feladat. A task-ot a story-val ellentétben kisebb feladatok leírására érdemes használni. Például, ha valaki dokumentációt ír, vagy meetingekre jár, vagy csak valami apró fejlesztésről van szó, akkor érdemes azt "taskosítani". Létrehozni a projektek, illetve epic-ek és story-k oldalán lehetséges az almenüből (2.4. ábra) a task ikonjára kattintva.

Issue: Az issue kicsit eltér a story-tól és a task-tól. Az issue valamilyen jellegű hiba leírására használható. Például, ha egy elkészült fejlesztésben a tesztelő hibát talál, vagy ha már a leszállított build-ben derül ki valamiféle "bug". Létrehozni a projekt almenüjében lehetséges (2.4. ábra).

A story, task és issue hármas státusszal is rendelkezik. Az aktuális státuszt minden olyan oldalon láthatjuk, ahol valamilyen felsorolásban szerepel a 3 közül bármely feladat típus. A státuszt az adott feladat saját oldalán lehet a jobb felső sarokban látható gombbal állítani, melyen mindig az a státusz olvasható, amely az éppen aktuálisat követi.

2.6. ábra. Példa egy story-ra egy felsorolásban: látható a neve, a projekt kódja, ikonja és aktuális státusza

2.4.5. Egy példa fejlesztési ciklus

Az egyes fogalmak gyorsabb és könnyebb megértése érdekében egy példa fejlesztési folyamat a szemléltetés céljából:

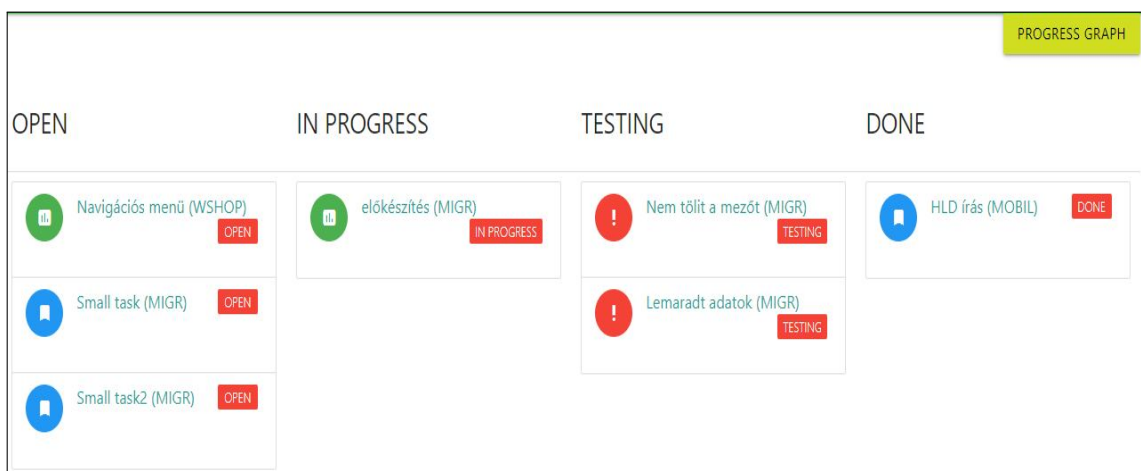
1. A scrum masterhez megérkezik a fejlesztési igény (projekt) a megrendelőtől.
2. Felvesz egy projektet a *ScrumHelper*-ben. Feltölti hozzá az igényhez kapott dokumentumokat, amelyek segítik majd a tervezők munkáját. **Projects** menüpont a navigációs sávban (vagy a Főoldalon) -> **Create project** sárga gomb a navigációs sávban -> A formula helyes kitöltése és **Submit** gomb -> Az új projekt oldalán a **File** gombra kattintva kiválasztja a fájlt, amit fel akar tölteni, majd rányom a gémkapocs ikonnal rendelkező gombra.

3. Ezt követően kiosztja az igény megtervezését egy tervezőnek (architect). Ehhez task-ot készít, ahol összeírja a teendőket röviden. Az új projekt oldalán a jobb alsó menüből, a **Task** ikonjára kattint (kék alapon fehér könyvjelző) -> Kitölti a **Task** kreáló formulát, az *assignee* mezőben a tervező felhasználóját adja meg -> rányom a **Submit** gombra
4. A tervező megírja az igény specifikációját arról, hogyan lehetne ezt az adott rendszerben implementálni (High Level Solution Design).
5. Utóbbi feltölti a projekt többi dokumentumai közé, majd elkezd lebontani feladatcsoportokra (epic) és feladatokra (story). Hasonlóan a 2. lépésben leírtakhoz, a projekt oldalán feltölti a fájlt -> Az almenüben az **Epic** ikonjára kattint (lila alapon fehér négyzet), vagy a **Story** ikonjára kattint (zöld alapon fehér diagram) -> kitölti a formulát és a **Submit** gombra nyom -> létrejönnek az új feladatok a projekthez.
6. A fejlesztő ezután válogathat a story-k között, melyiket szeretné megcsinálni. Amelyiket kiválasztja azt magához rendeli a story szerkesztői oldalán és IN PROGRESS-be rakja a státuszt. **Projects** menüpontból, avagy a főoldalról elnavigál a projekt oldalára, vagy a **Kanban board** menüponttal megtekinti a kanban táblán az aktuális feladatokat -> kiválaszt egyet a listákból és az adott feladat saját oldalán az almenüben a szerkesztés gombra kattint (sárga alapon fehér toll) -> az *assignee* mezőben kiválasztja a saját felhasználóját -> **Submit** gomb. -> a feladat (Story) saját oldalán a státusz gombbal IN PROGRESS státuszba helyezi azt.
7. Amint végzett a fejlesztéssel, TESTING státuszba állítja. Egy tesztelő megkeresi (például a Kanban board-on) és magához rendeli. A fejlesztő a feladat oldalán rányom a **TESTING** feliratú gombra -> a tesztelő a **Kanban board** menüpontbeli kanban táblán megkeresi a TESTING státuszú feladatok között -> rákattintva eljut annak saját oldalára -> a jobb alsó menüben rányom a szerkesztés ikonjára (sárga alapon fehér toll) és az *assignee* mezőt a saját felhasználójára állítja.

8. Ha tesztelés közben hibát talál, akkor felvesz a projekthez egy issue-t amit az eredeti fejlesztőhöz (vagy aki javítani tudja) rendeli. Érintett projekt saját oldala -> almenüben issue ikonja (piros alapon fehér felkiáltójel) -> Formula megfelelő kitöltése (helyes hibatípus kiválasztása, fejlesztőhöz rendelés) és **Submit** gomb.
9. Amikor már nincsen probléma a story-val, akkor DONE státuszba rakja. **Story** saját oldala -> **DONE** feliratú gomb
10. Egy feladat életciklusának utolsó állomása a CLOSED, amelyre a sprint végén ajánlatos állítani. Ha valami okból újra foglalkozni kell vele, akkor lehetőség van a REOPEN opcióval újra nyitottá tenni. **Story** saját oldala -> **CLOSE** feliratú gomb

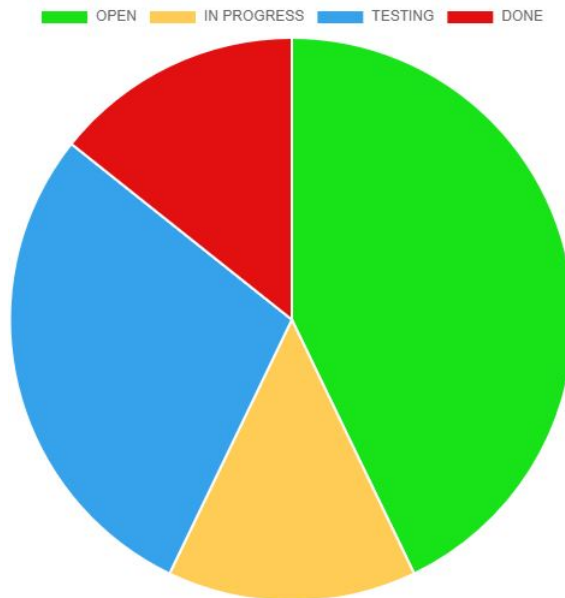
2.4.6. Kanban tábla

A *kanban* szintén egy egységesen használt fogalom (avagy eszköz) a scrum módszertanban. A kanban board - azaz "tábla" - arra szolgál, hogy egybe gyűjtse a scrum összes felvett feladat típusát. A *ScrumHelper*-ben ez a funkció a navigációs sávban a **Kanban board** menüpontra kattintva érhető el. Itt négy státusz alapján négy oszlopra osztva láthatóak az aktuális (DONE státuszban csak a 30 napon belül módosultak maradnak megjelenítve) feladatok: OPEN (nyitott), IN PROGRESS (folyamatban), TESTING (tesztelés alatt), DONE (kész).

2.7. ábra. Kanban tábla

A jobb felső sarokban látható gomb (2.7. ábra "Progress graph") megnyomásával egy körgrafikon segít az aktuális feladatok állásának nyomon követésében. Az alábbi ábrán egy példa:

2.8. ábra. Körgrafikon az aktuális feladatok jelen státuszáról

2.4.7. Munkanapló

Az alkalmazás lehetőséget biztosít az egyes feladatokkal eltöltött munkaidő számontartására is. Ehhez el kell navigálniuk az adott feladat (story, task, issue) oldalára és a már korábban többször is említett (2.4. ábra), jobb alsó sarokban található almenüben kiválasztani a munkaidő könyvelése opciót ("Add worklog", ikon: kék körben fehér aktatáska). Ez eljuttatja a felhasználót a munkanapló bejegyzés létrehozó oldalára. Itt a dátum mezőt megfelelő formátumban kitöltve, avagy a naptár ikont használva meg kell adni a munkanapot. Alatta pedig megadni a feladattal töltött munkaórák számát, amely 1 és 8 közé kell eszen. Ettől eltérő bemenetre figyelmeztet az alkalmazás, hogy rossz adatot adott meg. A navigációs sáv **Account** menüpont legördülő menüjében (2.2. ábra) a **Timesheet** opcióra kattintva, avagy a főoldalról a **Timesheet** pontra kattintva tekinthető meg a saját profilunkhoz rögzített összes munkanapló bejegyzés napi és havi bontásban (2.9. ábra).

Month:
2020-04-22
Today
SUBMIT

TEAM'S WORK LOGS

Daily worklogs

2020-04-22: 7 hour

April

2020-04-10: 7 hour

2020-04-11: 5 hour

2.9. ábra. Személyes munkanapló

Kiválasztható a dátum napi pontossággal, akár kézzel beírva a megfelelő formátumban, akár a naptár ikonra kattintva a felugró naptárból. A jobb felső sarokban látható egy "TEAM'S WORK LOGS" feliratú gomb. Erre kattintva megtekinthető az egész scrum havi munkaidő könyvelése (2.10. ábra). Az egyéni naplóhoz hasonlóan, egy megadott dátum alapján az adott hónapra megjeleníti az egyes felhasználók által lekönyvelt összóraszámát. A jogosultságoknál említettek alapján, csak a scrum mesterek, a projektmenedzserek és a rendszergazdák látják ténylegesen minden csapattag óraszámát. A többi csoport csak a sajátját látja összegezve. Törölni bejegyzést minden felhasználó csak maga tud, nem lehet másét eltávolítani. Ezt a személyes munkanapló oldalon lehet megtenni az egyes bejegyzés melletti kuka ikonra kattintva.

Month:
SUBMIT

PERSONAL WORK LOGS

User	Work hours
dummydev1	0
dummyPM	14
dummytester	8
levi	30
dummyScrumMaster	16

2.10. ábra. Scrum felhasználóinak összmunkaórája az adott hónapban (amit a scrum master lát)

3. fejezet

Fejlesztői dokumentáció

Ez a fejezet fejlesztőknek nyújt segítséget a ScrumHelper feltérképezésében. Az alfejezetek kifejtik az alkalmazás felépítését, részletesen leírják a különböző rétegeknek (Adatbázis-Szerver-Nézet) osztályait és függvényeit. A vizuális segítséghez különböző diagramokat is tartalmaz (osztály-, csomag-, felhasználói esetek diagram). A fejezet végén egy tesztforgatókönyv ad részletes leírást a teszt esetek és azok elvárt eredményeiről.

3.1. Konfiguráció, fejlesztői környezet

A futtatáshoz szükséges elő követelmények a felhasználói dokumentáció 2.3. alfejezetében olvashatók. A dolgozat keretein belül csak a lokális szerveren való konfigurálás és futtatás lesz részletezve. A különböző szervergépeken való futtatáshoz részletesebb információt a hivatalos Django dokumentációban lehet találni. Utóbbi eset külön konfigurációt igényel a wsgi.py, illetve asgi.py file-ok és környezeti változók megfelelő beállításának segítségével ⁵ ⁶.

Ahhoz, hogy lokálisan futtatni tudjuk a szervert, először is a ScrumHelper/ScrumHelper/setting.py file-ban kell beállítanunk a DATABASES változót. A pontos beállításai eltérőek a különböző adatbázisok esetében, ehhez részletes segítséget nyújt a hivatalos Django dokumentáció. Egy ilyen PostgreSQL adatbázis konfigurációja látható a 3.1. ábrán.:

⁵wsgi szerver: <https://docs.djangoproject.com/en/3.0/howto/deployment/wsgi/>

⁶asgi szerver: <https://docs.djangoproject.com/en/3.0/howto/deployment/asgi/>

```
1
2 DATABASES = {
3     'default': {
4         'ENGINE': 'django.db.backends.postgresql',
5         'NAME': 'database name',
6         'USER': 'database user',
7         'PASSWORD': 'password',
8         'HOST': '127.0.0.1',
9         'PORT': '5432',
10    }
11 }
```

3.1. forráskód. Konfiguráció PostgreSQL adatbázis használatához

Ha ez megfelelően van beállítva, akkor a ScrumHelper fő mappába navigálva kell lefuttatni a "python manage.py migrate" parancsot minden első futtatásnál a szükséges adatbázis struktúra kialakításához (illetve ha fejlesztés során olyasmi változik, amely érinti az adatbázis struktúrát, akkor a makemigrations-t is le kell a migrate parancs előtt futtatni). Ezután a "python manage.py runserver" elindítja a lokális szervert a localhost:8000-es portján. Superuser-t, azaz minden jogosultsággal rendelkező felhasználót a szerver futtatása nélkül lehet generálni: "python manage.py createsuperuser" paranccsal, megadva a felhasználónevet és jelszavát utána.

A TIMEZONE változóban adható meg az időzóna. Az egyes projektekhez feltöltött fájlokat a MEDIA_ROOT konfigurációs változóbeli elérési úton elhelyezkedő mappába menti (ez alaptól a ScrumHelper/media könyvtárra mutat). Ugyanezen az elven kezeli a statikus fájlokat is a keretrendszer, ennek a környezeti változója a STATIC_ROOT.

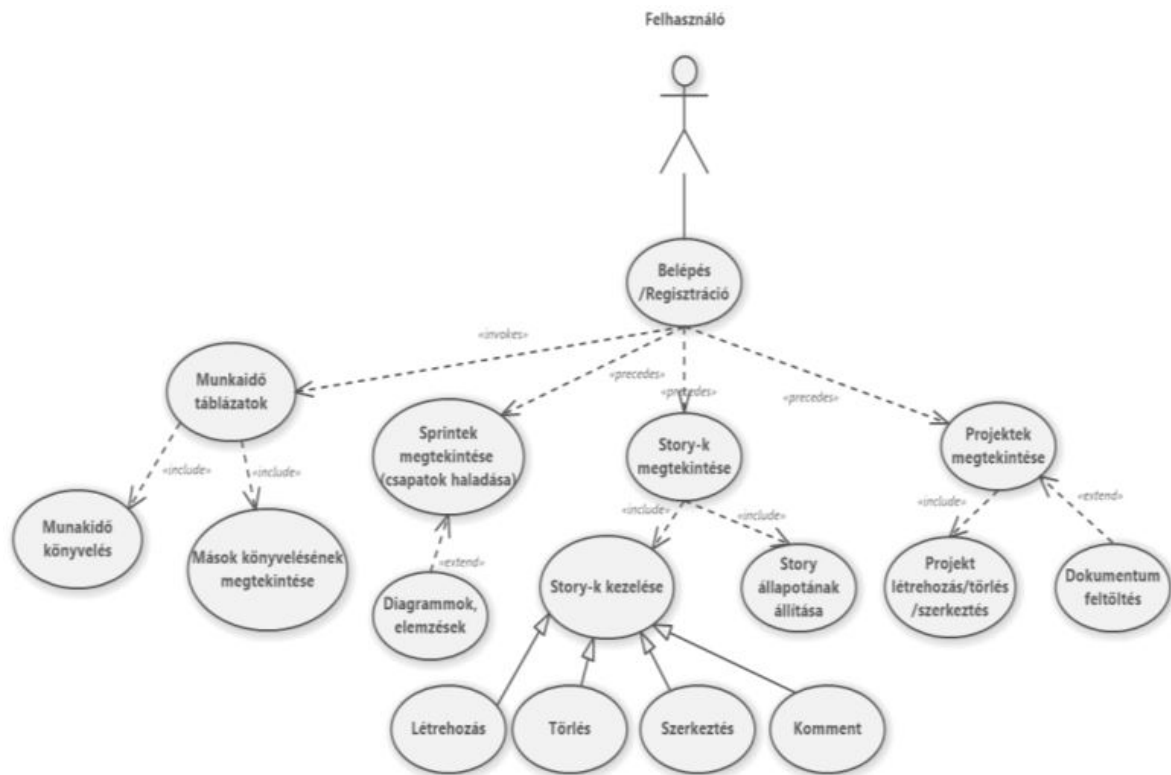
Fontos, hogy mielőtt az alkalmazás valós, produkciós használatba kerülne szükséges a DEBUG változót False-ra, azaz hamisra állítani (biztonsági okokból). Utóbbi azért is fontos, mert így a szerver nem küld debug információkat a kliensre.

A Django nem rendelkezik saját fejlesztői környezettel, így bármely python fejlesztésre alkalmas IDE használható. Például a Visual Studio Code rendelkezik minden bővítménnyel, amely szükséges lehet egy Django alkalmazás futtatásához, valamint egyéb "kényelmet" segítő funkciókkal is (szintaxis ellenőrzés/kiemelés Pythonhoz/HTML-hez/CSS-hez/JavaScript-hez és a Django template-khez). A

szükséges szoftverek (2.3) megléte mellett akár egy egyszerű szövegszerkesztő alkalmazás is elegendő (de célszerűbb valamilyen integrált fejlesztői környezetet használni).

3.2. Funkcionális terv

Az 3.1. ábrán egy felhasználói eset diagram mutatja be az alkalmazás funkcióit:

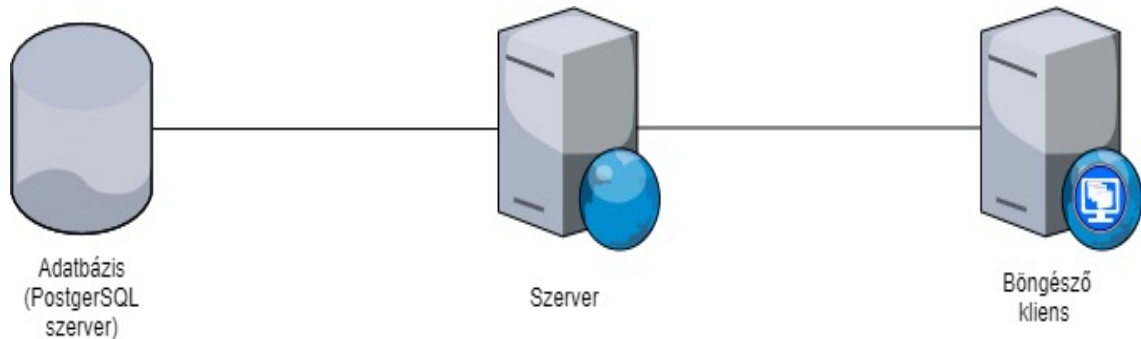

3.1. ábra. Felhasználói eset diagram

3.3. Struktúrális felépítés

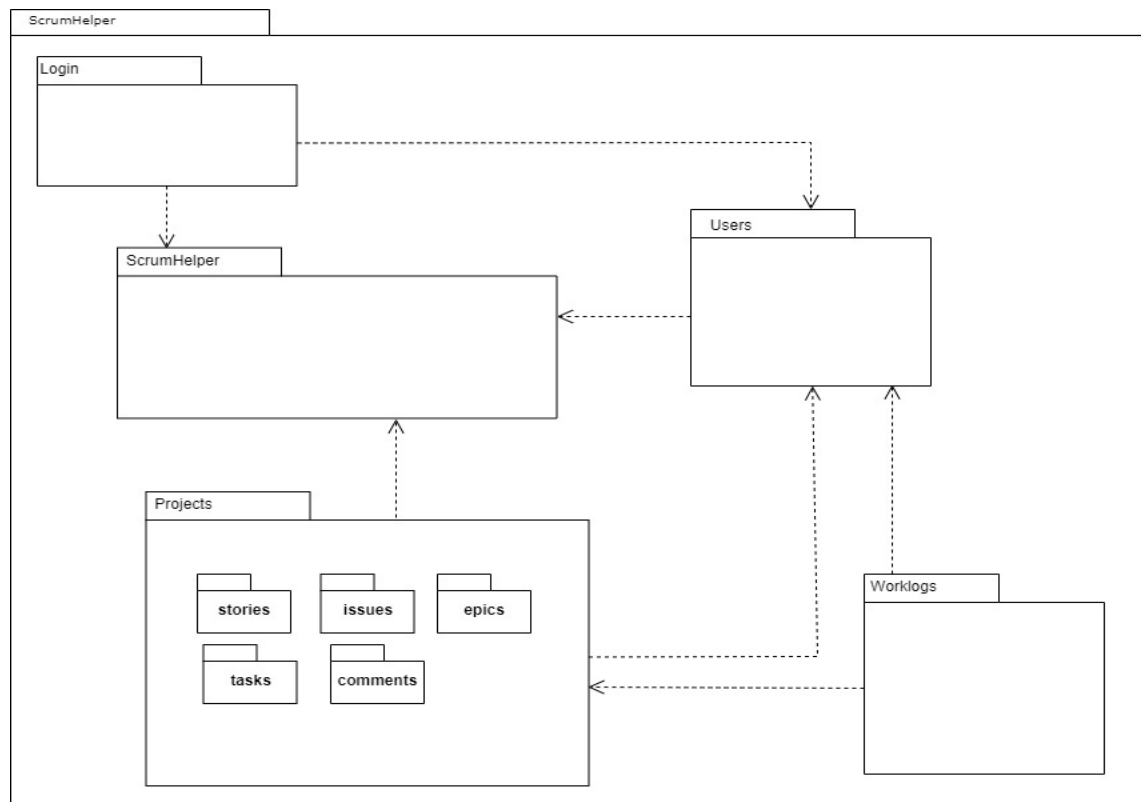
A ScrumHelper egy MVC (Model-View-Controller) alkalmazás, bár a hivatalos Django dokumentációban az MTV (Model-Template-View) kifejezést használják, mivel ezt gondolják pontosabb leírásának. Tekintve, hogy Djangóban íródott az alkalmazás, ezért ebben a dokumentációban is utóbbi analógia az irányadó. Ez azt jelenti, hogy három rétegből tevődik össze: egy Model rétegből, amely az adatbázist hivatott reprezentálni, egy View rétegből, amely az adatot reprezentálja (ez alatt azt értjük, amit az adatbázisból kigyűjtött, nem feltétlenül a felhasználó számára

megjelenített adatot), valamint a különböző template-ek renderelését is végzi, továbbá egy Template rétegből, mely definiálja, hogyan legyen az adat megjelenítve a felhasználó számára.

3.2. ábra. Az alkalmazás rétegei: egy adatbázis, egy szerver, ami kinyeri belőle az adatot és továbbítja a nézetnek, valamint a nézet amit a böngészőben láthatunk.

A django alkalmazások úgynevezett applikációkból állnak, amelyek a moduláris felépítést segítik elő. Ezek gyakorlatilag a python nyelvből ismert csomagokkal -package-ekkel- egyeznek meg. A 3.3. ábra szemléletesebben bemutatja ezen applikációkat (modulokat) és azok kapcsolatait:

3.3. ábra. Csomagdiagram

- Ahogy az ábrán is látható, a fő csomag a ScrumHelper. Ez fogja össze működésben az alkalmazást.
- A legnagyobb applikáció a "Projects", ugyanis ez tartalmazza egyben a "Stories", "Tasks", "Issues", "Comments", "Epics" applikációkat is.
- A felhasználók kezelésével foglalkozó csomag a "Users" és részben a "Login". Utóbbi a ki- és bejelentkeztetésre, valamint a felhasználók regisztrálására és szerkesztésére szolgál.
- Egy kisebb alkalmazás, a "Worklogs" adja a modell szintű reprezentációját a munkaidő naplónak.

Ezek implementációs részletei a későbbi alfejezetekben olvashatóak.

3.4. Adatbázis réteg

A django keretrendszernek köszönhetően érdemben nem számít, hogy milyen adatbázissal dolgozunk (legalábbis az adatbázis kezelés szempontjából). A ScrumHelper fejlesztése során a nyílt-forráskódú PostgreSQL-re esett a választás, de a python modellek és az adatbázis lekérdezések függetlenek attól, hogy milyen adatbázist használunk. Ha csak egy kis, egyszerű alkalmazás megvalósítása a cél akkor érdemesebb például SQLite adatbázist használni, tekintve, hogy az csak egy lokális fájlban tárolja az adatokat, könnyebb menedzselni. A PostgreSQL (a MySQL, Oracle, MariaDB mellett) jobb döntésnek bizonyul nagyobb méretű alkalmazások esetén.

Az egyes adatbázis táblákat (entitásokat) egy-egy modell reprezentál a forráskódban. Ezek a `django.db.models.Model` osztályból vannak származtatva. Az egyes modellek attribútumai egy-egy oszlopot reprezentálnak a táblában. A django dokumentációban⁷ részletes leírás található arról, mely mezőtípusokhoz milyen paramétereket lehet megadni ahhoz, hogy minél jobban testre szabhassuk a mező tulajdonságait. Van lehetőség modell szintű metódusokat is definiálni ugyanúgy, mint a python osztályoknál (hiszen ezek is python osztályok), de ezek nem lesznek jelen

⁷django modell típusosztályok: <https://docs.djangoproject.com/en/3.0/ref/models/fields/>

az adatbázisban. A modell szinten jellemzően csak egyszerűbb metódusokat szokás definiálni, mint például az `__str__()` felüldefiniálása a felsőbb rétegek segítségével, vagy az `__init__` inicializációs függvényt. Érdekes azonban kerülni az ilyen megoldásokat, hogy minél jobban elszeparálhatóak legyenek az egyes rétegek. A következő alfejezetekben részletes információk találhatók az egyes modellekről.

3.4.1. Felhasználó kezelés: Users, Login modellek

User <AbstractUser>	
id	AutoField
<i>date_joined</i>	<i>DateTimeField</i>
<i>email</i>	<i>EmailField</i>
<i>first_name</i>	<i>CharField</i>
<i>is_active</i>	<i>BooleanField</i>
<i>is_staff</i>	<i>BooleanField</i>
<i>is_superuser</i>	<i>BooleanField</i>
<i>last_login</i>	<i>DateTimeField</i>
<i>last_name</i>	<i>CharField</i>
<i>password</i>	<i>CharField</i>
<i>username</i>	<i>CharField</i>

3.4. ábra. User modell diagrammja

A **django.contrib.auth.models.User** modell reprezentál egy-egy felhasználót. Ez magában a keretrendszerben megtalálható. Elég sokoldalú, de van lehetőség kiegészíteni, esetlegesen helyettesíteni saját megvalósítással is. Kiegészítésre példa a **Profile** modell osztály a users applikációban. Egy **OneToOneField** segítségével és szignálokkal (*create_user_profile* és *save_user_profile*) tudjuk az eredeti **Users** osztályhoz kötni. A szignálok azért szükségesek, mert így tud a modell reagálni az eredeti modell esetleges változásaira (létrehozás, módosítás, törlés). A mezők:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *date_joined*: beregisztrálás dátuma
- *email*: email cím
- *first_name*: keresztnév

- *is_active*: nem zárolt-e a felhasználó (azaz inaktív)
- *is_staff*: adminisztrátor-e
- *is_superuser*: Minden jogosultsággal rendelkező felhasználó-e
- *last_login*: utolsó bejelentkezés dátuma
- *last_name*: vezetéknév
- *password*: jelszó (hash-elve, azaz kódolva)
- *username*: felhasználónév

A **Login** modul nem rendelkezik külön adatbázis reprezentációval, mivel a **User** modelljét használja föl.

3.4.2. Project modell

Project	
id	AutoField
project_owner	ForeignKey (id)
code	CharField
created_date	DateTimeField
modified_date	DateTimeField
name	CharField
release	CharField

3.5. ábra. Project modell diagramja

A **Projects** applikáció saját adatbázis modellje a **Project**:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *project_owner*: a projektet létrehozó felhasználó (idegen kulcs a **Users** táblára)
- *code*: a projekt 6 karakter hosszú kódja (egyedi kell legyen)
- *created_date*: a létrehozás dátuma
- *modified_date*: az utolsó módosítás dátuma

- *name*: a projekt neve (maximum 50 karakter hosszú)
- *release*: a Release neve (maximum 10 karakter hosszú)

Rendelkezik egy *documents* attribútummal is, mely egy **ManyToManyField** típusú mező, azaz több idegen kulcs kapcsolatot fog egybe (erre a célra a django automatikusan létrehoz egy táblát, amelyben benne lesznek ezek az összekapcsolások) a **Documents** modell táblájának *id* mezőjével. Ennek segítségével kapcsolódik egy adott projekthez több dokumentum is.

Documents	
id	AutoField
document	FileField

3.6. ábra. Documents modell diagramja

A **Documents** modell rendelkezik egy *document* attribútummal, mely **FileField** típusú. Ez a típusosztály reprezentálja Djangóban a fájl mezőket az adatbázisban. A fájl relatív elérési útját menti le az adatbázisba. Jelen alkalmazásban a *documents/* mappát használja, de ez is konfigurálható a *projects.models.project_directory_path(instance, filename)* függvény segítségével. A visszatérési értékben (amely egy string) lehet megadni az elérési utat.

3.4.3. Epic modell

Epic	
id	AutoField
owner	ForeignKey (id)
project_code	ForeignKey (code)
created_date	DateTimeField
description	CharField
modified_date	DateTimeField
name	CharField

3.7. ábra. Epic modell diagramja

Az **Epic** a *project_code* mezővel kapcsolódik a **Project** tábla *code* mezőjéhez. Egy projekthez több epic is tartozhat, de egy epic csak egy projekthez kapcsolódhat.

Ha a projekt törlődik, vagy a létrehozó felhasználó, akkor az összes epic is amelyek hozzá tartoznak. A modell mezői:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *owner*: az epic-et létrehozó felhasználó (idegen kulcs a **Profile** táblára)
- *project_code*: a projekt 6 karakter hosszú kódja (idegen kulcs, a **Project** tábla *code* mezőjére mutat)
- *created_date*: a létrehozás dátuma
- *modified_date*: az utolsó módosítás dátuma
- *name*: az epic neve (maximum 50 karakter hosszú)
- *description*: egy leírás az epic-ről (maximum 250 karakter hosszú)

3.4.4. Story modell

UserStory	
id	AutoField
assignee	ForeignKey (id)
epic	ForeignKey (id)
owner	ForeignKey (id)
project_code	ForeignKey (code)
acceptance	CharField
created_date	DateTimeField
description	CharField
importance	CharField
modified_date	DateTimeField
name	CharField
state	CharField

3.8. ábra. Story modell diagramja

A **UserStory** több táblához is rendelkezik idegen kulccsal: kapcsolódik egyrészt a projekthez, amely alatt létrehozták, kapcsolódik továbbá a felhasználóhoz, aki létrehozta, illetve akihez rendelve van (opcionális), valamint kapcsolódik egy epic-hez (ez is opcionális). Egy story csak addig létezik, amíg a projekt is, amely alatt

létrehozták, avagy ki nem törlik. Ha epic-hez van rendelve és töröljük, akkor csak ki-nullázódik azon mezője. Abban az esetben, ha a felhasználót töröljük, aki létrehozta a story-t, akkor is törlődik. A modell mezői:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *assignee*: idegen kulcs a hozzárendelt felhasználóra (lehet üres, **User** tábla)
- *epic*: idegen kulcs az **Epic** táblára (lehet üres)
- *owner*: az story-t létrehozó felhasználó (idegen kulcs a **Profile** táblára)
- *project_code*: a projekt 6 karakter hosszú kódja (idegen kulcs, a **Project** tábla *code* mezőjére mutat)
- *acceptance*: feladattal kapcsolatos elvárások leírása, amelyeknek teljesülnie kell (például teszt során, maximum 50 karakter)
- *created_date*: a létrehozás dátuma
- *modified_date*: az utolsó módosítás dátuma
- *name*: a story neve (maximum 50 karakter hosszú)
- *description*: egy leírás a story-ról (maximum 250 karakter hosszú)
- *importance*: fontosság (Low, Medium, High)
- *state*: aktuális állapot (OPEN, IN PROGRESS, TESTING, DONE, CLOSED)

Rendelkezik egy *comment* mezővel is, amely több kommentet is össze kapcsol egy **UserStory**-val (**ManyToMany** reláció, külön kapcsolati táblával). Ugyanilyen kapcsolatban áll a **Worklog** táblával is a *work_log* mezőn keresztül.

3.4.5. Task modell

Task	
id	AutoField
assignee	ForeignKey (id)
epic	ForeignKey (id)
owner	ForeignKey (id)
project_code	ForeignKey (code)
acceptance	CharField
created_date	DateTimeField
description	CharField
importance	CharField
modified_date	DateTimeField
name	CharField
state	CharField

3.9. ábra. Task modell diagramja

A **Task** modell felépítése szinte megegyezik a **UserStory**-ével. Ugyanúgy egy projekthez, esetlegesen egy epic-hez és a létrehozó felhasználóhoz kapcsolódik (és opcionálisan akihez hozzá van rendelve). Az eltérés a státuszaiban van: csak OPEN (nyitott), DONE(kész) és CLOSED(lezárt) lehet. A mezői:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *assignee*: idegen kulcs a hozzárendelt felhasználóra (lehet üres, **User** tábla)
- *epic*: idegen kulcs az **Epic** táblára (lehet üres)
- *owner*: az task-ot létrehozó felhasználó (idegen kulcs a **Profile** táblára)
- *project_code*: a projekt 6 karakter hosszú kódja (idegen kulcs, a **Project** tábla *code* mezőjére mutat)
- *acceptance*: feladattal kapcsolatos elvárások leírása, amelyeknek teljesülnie kell (például teszt során, maximum 50 karakter)
- *created_date*: a létrehozás dátuma
- *modified_date*: az utolsó módosítás dátuma
- *name*: a task neve (maximum 50 karakter hosszú)

- *description*: egy leírás a task-ról (maximum 250 karakter hosszú)
- *importance*: fontosság (Low, Medium, High)
- *state*: aktuális állapot (OPEN, DONE, CLOSED)

Rendelkezik egy *comment* mezővel is, amely több kommentet is össze kapcsol egy **Task**-kal (**ManyToMany** reláció, külön kapcsolati táblával). Ugyanilyen kapcsolatban áll a **Worklog** táblával is a *work_log* mezőn keresztül.

3.4.6. Issue modell

Issue	
id	AutoField
assignee	ForeignKey (id)
owner	ForeignKey (id)
project_code	ForeignKey (code)
created_date	DateTimeField
defect_type	CharField
description	CharField
importance	CharField
modified_date	DateTimeField
name	CharField
solution	CharField
state	CharField

3.10. ábra. Issue modell diagramja

Az **Issue** modellje már több mezőben is eltér a **Task** és **UserStory**-tól. A plusz mezők a korábbiakhoz képest, a *defect_type* és *solution*. Előbbi a hiba típusát hívott reprezentálni, utóbbi pedig egy rövid leírás a megoldásról. Ez is kapcsolódik egy projekthez és a létrehozójához, valamint ahhoz akihez hozzárendelik (opcionális).

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *assignee*: idegen kulcs a hozzárendelt felhasználóra (lehet üres, **User** tábla)
- *owner*: az issue-ot létrehozó felhasználó (idegen kulcs a **Profile** táblára)
- *project_code*: a projekt 6 karakter hosszú kódja (idegen kulcs, a **Project** tábla *code* mezőjére mutat)

- *created_date*: a létrehozás dátuma
- *defect_type*: a hiba típusa (BUG, SYSTEM DEFECT - rendszer szintű, SPECIFICATION ISSUE - tervezési hiba, DEVELOPMENT ISSUE - fejlesztési hiba)
- *modified_date*: az utolsó módosítás dátuma
- *name*: az epic neve (maximum 50 karakter hosszú)
- *description*: egy leírás az issue-ról (maximum 250 karakter hosszú)
- *importance*: fontosság (Low, Medium, High)
- *soultion*: a megoldás rövid leírása (maximum 150 karakter)
- *state*: aktuális állapot (OPEN, IN PROGRESS, TESTING, DONE, CLOSED)

Rendelkezik egy *comment* mezővel is, amely több kommentet is össze kapcsol egy **Issue**-val (**ManyToMany** reláció, külön kapcsolati táblával). Ugyanilyen kapcsolatban áll a **Worklog** táblával is a *work_log* mezőn keresztül.

3.4.7. Comment modell

A **Projects** applikáción belül található a **Comments** modul is. Egy-egy **UserStory**, **Task**, **Issue** rendelkezhet kommentekkel különböző felhasználóktól. Ezekhez az egyes modellekben van idegen kulcsos mező, amely mutat egy-egy kommentre (**Many-To-Many** kapcsolat).

Comment	
id	AutoField
owner	ForeignKey (id)
created_date	DateField
text	TextField

3.11. ábra. Comment modell diagramja

Mezői:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)

- *owner*: a kommentelő felhasználó (idegen kulcs a **User** táblára)
- *created_date*: a létrehozás dátuma
- *text*: a komment szövege (maximum 250 karakter hosszú)

3.4.8. Worklog modell

Worklog	
id	AutoField
log_user	ForeignKey (id)
log_date	DateTimeField
logged_hour	IntegerField

3.12. ábra. Worklog modell diagramja

A munkaidő napló adatbázis reprezentációjául a **Worklog** modell szolgál. Munkaidő napló bejegyzést **UserStory-hoz**, **Task-hoz** és **Issue-hoz** tudunk létrehozni. Ezekhez az egyes modellek saját *work_log* mezőjével kapcsolódik. A mezői:

- *id*: mezőazonosító (alapvetően generált)
- *log_user*: a létrehozó felhasználója (idegen kulcs a **User** táblára)
- *log_date*: a létrehozás dátuma
- *logged_hour*: az órák száma ([0..8] intervallumba kell essen)

3.5. Szerver réteg

A szerver réteg jelen alkalmazásban a szolgáltatások (services) és nézetek (views) adják. Egy-egy applikáció a következő modulokból (gyakorlatilag fájlokból épül fel):

- *admin.py*: A Django biztosít egy admin felületet az alkalmazás adatbázis szintű kezelésére. Egy adott modell akkor szerkeszthető az admin oldalon, ha beregisztráljuk ebben a fájlban.

- *apps.py*: Az egyes applikációk nevét tudjuk itt megadni, amivel tudunk rá hivatkozni a többi alkalmazásból (például: "projects.stories"), valamint egyéb alapkonfigurációkat az applikációról.
- *migrations*: Ez egy almappa, amiben alap és későbbi (fájl nevében időponttal jelölt) adatbázis migrációk találhatók. Ezek a modellek változásai az adatbázis reprezentációjukon módosítanak annak megfelelően.
- *templates*: A template-eket, azaz a HTML fájlokat tartalmazza, amik a böngészőben megjelenítendő Nézet réteget adják. Lehetőség van a fő mappában (jelen esetben *ScrumHelper*) létrehozni egyetlen templates mappát és abban alkalmazásonként almappát, amelybe helyezzük a fájlokat, de az újrafelhasználhatóság érdekében jobb megoldás minden ilyen fájlt és almappát az applikáció saját mappájában elhelyezni.
- *constants.py*: nem kötelező fájl. Applikáció szintű konstansok tárolására használható.
- *forms.py*: Szintén nem kötelező fájl. Ha használunk form-okat (például regisztrációra), akkor érdemes ebbe a fájlba elhelyezni ezeket.
- *services.py*: A szolgáltatások helye. Ez sem kötelező, de ha az alkalmazáshoz például egy API-t (Application Programming Interface) akarunk fejleszteni, akkor helyesebb analógia a view-k helyett service-eket használni.
- *tests.py*: Az egyes applikációk egység teszt modulja.
- *views.py*: A view-k (nézetek) modulja. Ezek jelentik a közvetlen kapcsolatot az adatbázis/szolgáltatás réteg és a template-ek (a megjelenítés) között. A view függvények mindig kapnak egy *request* paramétert bemenetként, amiben a hívás adatai vannak (például form esetén az adatok, vagy fájlok, stb.).
- *urls.py*: Az applikációk szolgáltatásainak és view-inak az elérési útját tartalmazza (azaz a végpontokat, URL címeket).

A következő alfejezetekben az egyes applikációk szerver rétegébe tartozó részeit lesznek részletezve (szolgáltatások, nézetek, végpontok, formulák).

3.5.1. Login applikáció

A **Login** applikáció a bejelentkeztetésért felelős. Alapvetően a keretrendszerben implementált bejelentkeztetést használja, illetve azt bővíti ki.

- **Forms:**

SignUpForm: A regisztrációs form. **UserCreationForm**-ból van származtatva, amely a *django.contrib.auth.forms* modulban van implementálva. A formulának hét mezője van: *username*, *first_name*, *last_name*, *email*, *password1*, *password2*, *group*. Vannak megkötések az egyes mezőkre. A *first_name* csak 30 karakter hosszú lehet, nem kötelező megadni. Ugyanezek igazak a *last_name* mezőre is. Az *email* mező egy maximum 254 karakter hosszú, email formátumú bemenetet fogad csak el. A *password1* és *password2* mezők jelszó mezők, amiknek egyezniük kell a form véglegesítésekor.

EditUserForm: Ugyanazokkal a mezőkkel rendelkezik, mint a **SignUpForm**, csak itt nem kötelező a jelszó mezőket megadni. A felhasználói adatok szerkesztésére szolgál.

ChangePassword: A jelszóváltoztatáshoz használt form. Felhasználónév, email és két jelszó mezővel rendelkezik.

- **Nézetek (views):**

CustomLoginView: Erre azért van szükség, mert itt tudjuk megadni a *redirect_field_name* attribútummal, hogy hova navigáljon bejelentkezés után (jelen esetben: *users/index.html*).

index: Az index oldal, azaz a "login/index.html" tartalmát jeleníti meg.

Végpontja: "/" avagy "/login".

logout: Meghívja a *django.contrib.auth.login* függvényt és visszavigál a *login* oldalra. **Végpontja:** "/logout/".

signup: A regisztrációs form segítségével biztosítja a felhasználó létrehozását. Ha "POST" HTTP üzenetet kap bemenetként, akkor ellenőrzi, hogy

helyes-e a form, majd lementi a felhasználót. Ezután visszajuttat az aktuálisan bejelentkezett felhasználó index oldalára. "GET" üzenet esetén csak egy üres form-ot biztosít kitöltésre a *registration/signup.html* számára. **Végpontja:** "registration/signup/".

edit_user: Az egyes felhasználók szerkesztésére szolgál. Ugyanazt a form-ot használja, mint a regisztráció, csak itt "GET" üzenet esetén is az ismert adatokkal kitöltve adja át a template-nek. **Végpontja:** "edit_user/<int:user_id>", azaz a bemenő paramétere egy felhasználói azonosító.

change_pw: A jelszóváltoztatást valósítja meg. Ehhez szintén egy user_id-t vár bemenetként és a regisztrációs form-ot használja. Azért van szükség mégis külön kezelni, mert nem minden felhasználónak van jogosultsága elérni a szerkesztést. **Végpontja:** "change_pw/<int:user_id>".

3.5.2. Projects applikáció

A **Projects** applikáció a projektek megvalósítása. Ennek almappái a **Stories**, **Issues**, **Comments**, **Tasks**, **Epics** applikációk, de ezek külön fejezetekben lesznek részletezve. A **Comments** applikáció lényegében csak a kommentek adatbázis reprezentációjára szolgál, saját szolgáltatásokkal és nézettel nem rendelkezik, így ez nem lesz részletezve ebben a fejezetben.

- **Forms:**

CreateProjectForm: A projekt létrehozásához használatos form. Mezői: *name*, *code*, *release*, azaz a projekt neve, a projekt 6 karakter hosszú kódja és a release kódja.

CreateStoryForm: A **Story** létrehozás form-ja. Mezői: *name*, *project_code*, *assignee*, *description*, *importance*, *epic*. A *project_code*, *assignee*, *epic* mezők **ModelChoiceField** típusúak, tehát egy megadott adathalmazból kínálnak fel opciókat. Az *epic* és *assignee* mezők kiválasztása nem kötelező.

CommentForm: A kommentek létrehozásához használt form. Csak *text* mezője van a komment szövegének lementéséhez.

CreateEpicForm: Az **Epic** létrehozó formulája. Mezői: *name*, *project_code*, *description*, azaz a neve, a projekt kódja, amelyhez tartozik és egy leírás.

CreateWorklogform: A **Worklog**, azaz munkanapló bejegyzés létrehozásához használt form. Mezők: *log_date*, *logged_hour*. A feladattal végzett munkaidő és maga a munkanap.

CreateTaskForm: A **Task** létrehozás form-ja. Mezői: *name*, *project_code*, *assignee*, *description*, *importance*, *epic*. A *project_code*, *assignee*, *epic* mezők **ModelChoiceField** típusúak, tehát egy megadott adathalmazból kínálnak fel opciókat. Az *epic* és *assignee* mezők kiválasztása nem kötelező.

CreateIssueForm: Az **Issue** létrehozás form-ja. Mezői: *name*, *project_code*, *assignee*, *description*, *importance*, *epic*, *defect_type*, *solution*. A *project_code*, *assignee*, *epic* mezők **ModelChoiceField** típusúak, tehát egy megadott adathalmazból kínálnak fel opciókat. Az *epic* és *assignee* mezők kiválasztása nem kötelező. A *defect_type* mező is egy **ChoiceField**, tehát adott lehetőségekből lehet választani: BUG, SYSTEM DEFECT, DEVELOPMENT, SPECIFICATION ISSUE. Utóbbi értékek egy konstansban találhatóak a *constants.py* modulban, az *ISSUE_CHOICES* változóban.

- Szolgáltatások (services):

get_issues_for_project: Bemeneti paramétere: *project_id*. A megkapott projekt azonosítóhoz lekérdezi magát a projektet, a hozzátartozó storykat, task-okat, issue-kat, epic-eket és feltöltött dokumentumokat. Ezeket egy *context* nevű, dictionary típusú változóba gyűjti, ami a visszatérési értéke a függvénynek.

delete_project: Bemeneti paraméter: *project_id*. A megkapott projekt azonosító alapján megkeresi az adatbázisban a projektet és kitörli.

- Nézetek (views):

index: Lekérdezi az adatbázisban található összes projektet. A *django.core.paginator* modulbeli **Paginator** segítségével oldalakra osztja az

eredményeket (jelen beállítás szerint ötösével). Ennek megoldása a 3.2. kódrészletben látható. Az így rendezett projekt listát hozzárendeli a "projects/index.html"-hez. **Végpont:** "projects/".

detail: Bemenő paraméter: *request*, *project_id*. Utóbbival meghívja a *get_issues_for_project* szolgáltatást és az ebből megszerzett *context* változót hozzárendeli a "projects/details.html" oldalhoz. **Végpont:** "projects/<int:project_id>".

project_new: Új projekt létrehozását kezelő view. "GET" üzenet esetén biztosítja az üres **CreateProjectForm**-ot, "POST" üzenet esetén ellenőrzi és lementi az adatokat. **Végpont:** "projects/new/".

project_edit: A bemeneti paraméterként megkapott *project_id* alapján megkeresi az adatbázisban a projektet, majd egy **CreateProjectForm**-ot ad vissza az ismert adatokkal kitöltve "GET" üzenet esetén. "POST" üzenet esetén frissíti az adatbázisban a projekt adatait. **Végpont:** "projects/<int:project_id>/edit".

delete: A paraméterül kapott *project_id*-val meghívja a *delete_project* szolgáltatást. **Végpont:** "projects/delete/<int:project_id>".

upload_doc: Bemeneti paramétere: *project_id*. Az adott projekthez való dokumentum feltöltést végzi. A fájlt a *request* paraméter FILE attribútumban kapja meg. **Végpont:** "projects/<int:project_id>/upload_doc".

delete_doc: Bementben megkapja a *project_id*-ját és a *doc_id*-ját. E kettő segítségével törli az adatbázisból a fájlt. **Végpont:** "projects/<int:project_id>/delete_doc/<int:doc_id>".

kanban_board : Legyűjti a az összes story-t, task-ot, issue-ot a kanban táblához (amelyek az elmúlt 30 napban módosultak). **Végpont:** "projects/-kanban/".

get_chart_data: Összeszedi az adatbázisból a szükséges adatokat a kanban körgrafikonos kimutatásához. **Végpont:** "projects/kanban_chart".

```
1
2 def index(request):
3     projects_list = Project.objects.all().order_by('-created_date')
4     paginator = Paginator(projects_list, 5)
5
6     page_number = request.GET.get('page', 1)
7     projects = paginator.get_page(page_number)
8
9     context = {
10         'project_list': projects_list,
11         'projects': projects,
12     }
13     return render(request, 'projects/index.html', context)
```

3.2. forráskód. Az adatbázisban található projektek listájának oldalakra tördelése a Paginator segítségével

3.5.3. Epics applikáció

Az **Epics** applikáció az epic-ek megvalósítása.

- **Szolgáltatások (services):**

get_epic_object: Visszaadja a paraméterül kapott *epic_id*-hoz tartozó epic-et.

delete_epic: Kitörli az adatbázisból a paraméterül kapott *epic_id*-hoz tartozó epic-et.

get_epic_details: Bemeneti paraméterben megkapja az *epic_id*-t, majd legyűjti az ehhez tartozó epic-hez rendelt stroy-kat, task-okat, issue-kat. Visszatérési értéke egy **dictionary** típusú változó.

get_epics_for_user: Megkapja a *user_id*-t, majd legyűjti az ehhez a felhasználóhoz tartozó epic-eket és visszaadja egy **dictionary** típusú változóban.

- **Nézetek (views):**

detail: Bemeneti paraméter: *epic_id*. Ezzel meghívja a *get_epic_object* szolgáltatást, majd az eredményül kapott listát rendeli a "epics/detail.html" template-hez. **Végpont:** "projects/epics/<int:epic_id>/".

epic_new: Új **Epic** létrehozását végző view, a **CreateEpicForm** form segítségével. "GET" üzenet esetén az üres form-ot adja át a "epics/epic_edit.html" template-nek, "POST" esetén lementi az adatokat. **Végpont:** "projects/epics/new/".

epic_edit: Megkapja bemeneti paraméterül az *epic_id*-t, majd visszaad egy **CreateEpicForm** form-ot kitöltve a szerkesztendő epic adataival az "epics/epic_edit.html" template-nek. "POST" üzenet esetén frissíti az adatbázisban az adatait. **Végpont:** "projects/epics/<int:epic_id>/edit".

delete: Meghívja az *epic_id* paraméterrel a *delete_epic* szolgáltatást. **Végpont:** "projects/epics/delete/<int:epic_id>/".

3.5.4. Stories applikáció

Az **Stories** applikáció az story-k megvalósítása.

- **Szolgáltatások (services):**

get_story_object: Visszaadja a paraméterül kapott *story_id*-hoz tartozó story-t az adatbázisból.

delete_story: Kitörli az adatbázisból a paraméterül kapott *story_id*-hoz tartozó story-t. Logikai értékkel tér vissza attól függően, sikerült-e.

get_story_details: Bemeneti paraméterben megkapja az *story_id*-t, majd legyűjti az ehhez tartozó story-hoz rendelt felhasználót (ha van), a létrehozóját (owner), az epic-et (ha hozzá van rendelve), a kommenteket (ha vannak) és a munkanapló bejegyzéseket (ha van). Visszatérési értéke egy **dictionary** típusú változó, amelybe belepakolja mindet.

get_stories_for_user: Megkapja a *user_id*-t, majd legyűjti az ehhez a felhasználóhoz rendelt (assignee) story-kat és visszaadja egy **dictionary** típusú változóban.

change_story_state: A paraméterül kapott *story_id*-hoz tartozó story státuszát állítja tovább.

- **Nézetek (views):**

detail: Bemeneti paraméter: *story_id*. Ezzel meghívja a *get_story_object* szolgáltatást, majd az eredményül kapott listát rendeli a "stories/detail.html" template-hez. **Végpont:** "projects/stories/<int:story_id>".

story_new: Új **Story** létrehozását végző view, a **CreateStoryForm** form segítségével. "GET" üzenet esetén az üres form-ot adja át a "stories/story_edit.html" template-nek, "POST" esetén lementi az adatokat. **Végpont:** "projects/stories/new/".

story_edit: Megkapja bemeneti paraméterül a *story_id*-t, majd visszaad egy **CreateStoryForm** form-ot kitöltve a szerkesztendő story adataival a "stories/story_edit.html" template-nek. "POST" üzenet esetén frissíti az adatbázisban az adatait. **Végpont:** "projects/stories/<int:story_id>/edit".

delete: Meghívja az *story_id* paraméterrel a *delete_story* szolgáltatást. **Végpont:** "projects/stories/delete/<int:story_id>".

create_comment: A *story_id*-hoz tartozó story-hoz kommentek létrehozását biztosítja a **CreateCommentForm** segítségével, illetve "POST" üzenet esetén le is menti azt a story-hoz kapcsolva. **Végpont:** "projects/stories/comment/<int:story_id>".

delete_comment: A *story_id*-hoz tartozó story-hoz létrehozott, *comment_id*-val rendelkező kommentet törli. **Végpont:** "projects/stories/comment/delete/<int:story_id>/<int:comment_id>".

change_state: Meghívja a *story_id*-val a *change_story_state* szolgáltatást. **Végpont:** "projects/stories/<int:story_id>/change_state/".

add_worklog: Biztosít egy **CreateWorklogform** form-ot a "worklogs/log_work.html" template-hez. "POST" üzenet esetén létrehozza a munkanapló bejegyzést a story-hoz. **Végpont:** "projects/stories/<int:story_id>/add_worklog/".

3.5.5. Tasks applikáció

Az **Tasks** applikáció a task-ok megvalósítása.

- **Szolgáltatások (services):**

get_task_object: Visszaadja a paraméterül kapott *task_id*-hoz tartozó task-ot az adatbázisból.

delete_task: Kitörli az adatbázisból a paraméterül kapott *task_id*-hoz tartozó task-ot. Logikai értékkel tér vissza attól függően, sikerült-e.

get_task_details: Bemeneti paraméterben megkapja az *task_id*-t, majd legyűjti az ehhez tartozó task-hoz rendelt felhasználót (ha van), a létrehozóját (owner), az epic-et (ha hozzá van rendelve), a kommenteket (ha vannak) és a munkanapló bejegyzéseket (ha van). Visszatérési értéke egy **dictionary** típusú változó, amelybe belepakolja mindet.

get_tasks_for_user: Megkapja a *user_id*-t, majd legyűjti az ehhez a felhasználóhoz rendelt (assignee) task-okat és visszaadja egy **dictionary** típusú változóban.

change_task_state: A paraméterül kapott *task_id*-hoz tartozó task státuszát állítja tovább.

- **Nézetek (views):**

detail: Bemeneti paraméter: *task_id*. Ezzel meghívja a *get_task_object* szolgáltatást, majd az eredményül kapott listát rendeli a "tasks/detail.html" template-hez. **Végpont:** "projects/tasks/<int:task_id>".

task_new: Új **Task** létrehozását végző view, a **CreateTaskForm** form segítségével. "GET" üzenet esetén az üres form-ot adja át a "tasks/task_edit.html" template-nek, "POST" esetén lementi az adatokat. **Végpont:** "projects/tasks/new/".

task_edit: Megkapja bemeneti paraméterül a *task_id*-t, majd visszaad egy **CreateTaskForm** form-ot kitöltve a szerkesztendő task adataival a "tasks/task_edit.html" template-nek. "POST" üzenet

esetén frissíti az adatbázisban az adatait. **Végpont:** "projects/tasks/<int:task_id>/edit".

delete: Meghívja az *task_id* paraméterrel a *delete_task* szolgáltatást.

Végpont: "projects/tasks/delete/<int:task_id>/".

create_comment: A *task_id*-hoz tartozó task-hoz kommentek létrehozását biztosítja a **CreateCommentForm** segítségével, illetve "POST" üzenet esetén le is menti azt a task-hoz kapcsolva. **Végpont:** "projects/tasks/comment/<int:task_id>/".

delete_comment: A *task_id*-hoz tartozó task-hoz létrehozott, *comment_id*-val rendelkező kommentet törli. **Végpont** "projects/tasks/comment/delete/<int:task_id>/<int:comment_id>".

change_state: Meghívja a *task_id*-val a *change_task_state* szolgáltatást.

Végpont: "projects/tasks/<int:task_id>/change_state/".

add_worklog: Biztosít egy **CreateWorklogform** form-ot a "worklogs/log_work.html" template-hez. "POST" üzenet esetén létrehozza a munkanapló bejegyzést a task-hoz. **Végpont:** "projects/tasks/<int:task_id>/add_worklog/".

3.5.6. Issues applikáció

Az **Issues** applikáció az issue-k megvalósítása.

- Szolgáltatások (services):

get_issue_object: Visszaadja a paraméterül kapott *issue_id*-hoz tartozó issue-t az adatbázisból.

delete_issue: Kitörli az adatbázisból a paraméterül kapott *issue_id*-hoz tartozó issue-t. Logikai értékkel tér vissza attól függően, sikerült-e.

get_issue_details: Bemeneti paraméterben megkapja az *issue_id*-t, majd legyűjti az ehhez tartozó issue-hoz rendelt felhasználót (ha van), a létrehozóját (owner), az epic-et (ha hozzá van rendelve), a kommenteket (ha vannak) és a munkanapló bejegyzéseket (ha van) és egyéb mezőit.

Visszatérési értéke egy **dictionary** típusú változó, amelybe belepakolja mindet.

get_issues_for_user: Megkapja a *user_id*-t, majd legyűjti az ehhez a felhasználóhoz rendelt (assignee) issue-kat és visszaadja egy **dictionary** típusú változóban.

change_issue_state: A paraméterül kapott *issue_id*-hoz tartozó issue státuszát állítja tovább.

- **Nézetek (views):**

detail: Bemeneti paraméter: *issue_id*. Ezzel meghívja a *get_issue_object* szolgáltatást, majd az eredményül kapott listát rendeli az "issues/detail.html" template-hez. **Végpont:** "projects/issues/<int:issue_id>".

issue_new: Új **Issue** létrehozását végző view, a **CreateIssueForm** form segítségével. "GET" üzenet esetén az üres form-ot adja át az "issues/issue_edit.html" template-nek, "POST" esetén lementi az adatokat. **Végpont:** "projects/issues/new".

issue_edit: Megkapja bemeneti paraméterül a *issue_id*-t, majd visszaad egy **CreateIssueForm** form-ot kitöltve a szerkesztendő issue adataival az "issues/issue_edit.html" template-nek. "POST" üzenet esetén frissíti az adatbázisban az adatait. **Végpont:** "projects/issues/<int:issue_id>/edit".

delete: Meghívja az *issue_id* paraméterrel a *delete_issue* szolgáltatást. **Végpont:** "projects/issues/delete/<int:issue_id>".

create_comment: A *issue_id*-hoz tartozó issue-hoz kommentek létrehozását biztosítja a **CreateCommentForm** segítségével, illetve "POST" üzenet esetén le is menti azt az issue-hoz kapcsolva. **Végpont:** "projects/issues/comment/<int:issue_id>".

delete_comment: A *issue_id*-hoz tartozó issue-hoz létrehozott, *comment_id*-val rendelkező kommentet törli. **Végpont** "projects/issues/comment/delete/<int:issue_id>/<int:comment_id>".

change_state: Meghívja az *issue_id*-val a *change_issue_state* szolgáltatást. **Végpont:** "projects/issues/<int:issue_id>/change_state/".

add_worklog: Biztosít egy **CreateWorklogform** form-ot a "worklogs/-log_work.html" template-hez. "POST" üzenet esetén létrehozza a munkanapló bejegyzést az issue-hoz. **Végpont:** "projects/issues/<int:issue_id>/add_worklog/".

3.5.7. Users applikáció

A **Users**, azaz a felhasználó és profilkezelés megvalósítása. Nem rendelkezik szolgáltatás réteggel, ugyanis az alkalmazás jelen formájában ezt nem igényli, így példaként szolgál az ilyen típusú megvalósításra. Az egyes view-k (függvények) visszatérési értékét megváltoztatva könnyen szolgáltatássá lehet alakítani ezeket is.

- **Form-ok:**

SelectMonthForm: A munkanapló oldalakon a hónap kiválasztását végző form. Egy naptár **widget**-et is használ az *admin* modulból (megjelenítés).

AddGroupForm: A csoport létrehozást lehetővé tevő form. Egy szöveges input mezője van.

AddUserToGroup: Egy legördülő mezőtípust tartalmaz (**ChoiceField**, amely közvetlenül az adatbázisból kérdezi le a választási lehetőségeket (az *auth_groups* táblából)).

- **Nézetek (views):**

index: A felhasználó index oldalát jeleníti meg ("users/index.html"). Gyakorlatilag ez az alkalmazás főoldala. **Végpont:** "users/".

detail: Egy adott felhasználó profil oldala. Bemeneti paraméterben megkapja a *username*-t, ehhez lekérdezi a felhasználót az adatbázisból, amelynek azonosítójával tovább hívja az egyes applikációk szolgáltatásait (story, issue, task). Ezek visszaadják az adott felhasználóhoz rendelt feladatokat, a *detail* nézet ezeket összeszedi egy adatszerkezetbe (**dictionary**), majd ezt továbbítja a template-nek ("users/detail.html"). **Végpont:** "users/<username>/".

get_users_worklogs: Ez egy hosszabb függvény, amely "GET" üzenet esetén legyűjti az aktuális hónap és nap munkanapló bejegyzéseit a bemenetül kapott *username* felhasználóhoz. "POST" üzenet esetén a template-en elhelyezett form-ból kinyeri a beírt dátumot, majd az alapján gyűjti le a napi, illetve havi bejegyzéseket. **Végpont:** "users/<username>/worklogs/".

delete_worklog: A paraméterül kapott *log_id*-val beazonosítja az adatbázisban a munkanapló bejegyzést és kitörli. **Végpont:** "users/delete_worklog/<int:log_id>".

team_worklogs: Szintén egy összetettebb view függvény. Az alapján, hogy a *request*-et küldő felhasználó beletartozik-e a "project_manager" csoportba, avagy *superuser*-e, összeszámolja az egyes felhasználókhoz könyvelt munkanapló bejegyzések óraszámait az adott hónapban, majd táblázatosan megjeleníti. Ha nem igaz egyik sem a felhasználóra, akkor csak a saját munkaidejét számolja ki. **Végpont:** "users/team_worklogs/".

group_list: Legyűjti az összes adatbázisbeli felhasználói csoportot a "users/groups.html" template számára. Kezeli a "POST" üzenetet is, ugyanis a template-en egy input szöveges mező segítségével vehetünk fel új csoportot (feltéve, hogy nem létezik már). **Végpont:** "users/groups/".

group_detail: Egy adott csoport saját oldalára navigál. Ehhez legyűjti az összes adatbázisbeli jogosultságot (permissions) és az adott csoport (bemenet: *gr_id*) aktuális jogosultságait. **Végpont:** "users/groups/<int:gr_id>".

delete_group: Törli az adatbázisból a kapott *gr_id*-hoz tartozó csoportot. **Végpont:** "users/groups_delete/<int:gr_id>".

add_perm_to_group: Jogosultságot (*p_id*) rendel hozzá egy csoporthoz (*gr_id*). **Végpont:** "users/add_permission/<int:gr_id>/<int:p_id>".

delete_perm_from_group: Eltávolítja az adott jogosultságot (*p_id*) a csoport (*gr_id*) jogosultságai közül. **Végpont:** "users/delete_permission/<int:gr_id>/<int:p_id>".

delete_user: Törli a *user_id*-hoz tartozó felhasználót az adatbázisból.

Végpont: "users/delete_user/<int:user_id>".

list_all_users: Lekérdezi az összes adatbázisbeli felhasználót a "users/all_users.html" template számára. **Végpont:** "users/all_users/".

delete_from_group: A felhasználót "kiveszi" az adott jogosultsági csoportból. Bemenő paramétereit: *user_id*, *group_id*. **Végpont:** "users/delete_from_group/<int:user_id>/<int:group_id>".

add_user_to_group: A felhasználót (bemeneti paraméter: *user_id*) a legördülő menüből kiválasztott csoporthoz rendeli. Csak adminisztrátoroknak elérhető. **Végpont:** "users/add_user_to_group/<int:user_id>".S

3.5.8. Worklogs applikáció

A **Worklogs** applikáció csak a munkanapló bejegyzések adatbázis modell reprezentációjára szolgál. Ezért nem rendelkezik külön szolgáltatás és nézet réteggel.

3.6. Megjelenítés (template) réteg

A megjelenítés réteget a HTML template fájlok adják az alkalmazásban. Közvetlen kapcsolatot a nézet (view) függvények jelentenek a szerverrel (adatbázissal). Minden applikáció (modul) rendelkezik saját **templates** mappával, amelyben van egy almappa a saját nevével (például: "projects/templates/projects/"). Utóbbi azért szükséges, mert a keretrendszer így tudja beazonosítani, hogy mely útvonalon találja meg a keresett template-et. A következő felsorolásban össze van gyűjtve, hogy az egyes applikációk milyen template fájlokkal rendelkeznek. Az alapszerkezetüket ezeknek a HTML fájloknak a "ScrumHelper/templates/ScrumHelper/base.html" fájl adja. A Django-ban lehet használni úgynevezett *tag*-eket a HTML kódban, amelynek segítségével lehet sablonokat alkalmazni (mint például a *base.html*), valamint ciklusokat és elágazásokat is írhatunk velük. A főmappában van egy "static/" mappa, ez tartalmazza a CSS és JavaScript állományokat a formázott megjelenítéshez. A *ScrumHelper* a MaterializeCSS könyvtárat használja ⁸.

⁸<https://materializecss.com/>

```
1
2 {% extends 'ScrumHelper/base.html' %}
3 {% load static %}
4
5 {% block title %} Login {% endblock %}
6
7 {% block login_form %}
8     {% if form.errors %}
9         <p>Your username and password didn't match. Please try again.</
10         p>
11     {% endif %}
12
13     {% if next %}
14         {% if user.is_authenticated %}
15             <p>Your account doesn't have access to this page. To
16             proceed,
17             please login with an account that has access.</p>
18         {% else %}
19             ...
20         {% endif %}
21     {% endif %}
22 {% endblock %}
```

3.3. forráskód. Példa a Django tag-ekre a HTML kódban a bejelentkező ablak esetén (login/templates/registration/login.html)

3.6.1. Login

- **login.html**: A bejelentkező ablak. Egy formot jelenít meg, amely bejelentkezést és jelzi az esetleges hibákat.
- **signup.html**: A regisztrációs form-ot megjelenítő ablak.

3.6.2. Projects

- **details.html**: A projekt saját oldala, annak minden részletével.
- **index.html**: Az összes projektet listázó oldal (ötösével, oldalakra szedve).
- **kanban_chart.html**: A kanban tábláról készült kördiagramot megjelenítő oldal. Ehhez egy JSON üzenetben kapja a szervertől az adatokat és a Chart.js (jQuery alapú) könyvtár segítségével jeleníti meg a diagramot.

- **kanban.html**: A kanban táblát megjelenítő template.
- **project__edit.html**: A projekt szerkesztő és létrehozó oldala egyben. A szervertől kapott form-ot jeleníti meg.

3.6.3. Epics

- **detail.html**: Az epic részleteit megjelenítő oldal template-je.
- **epic__edit.html**: Az epic-et létrehozó, illetve szerkesztő form-ot megjelenítő template. A szervertől kapja a form szerkezetét és adatait.

3.6.4. Stories

- **detail.html**: Az story részleteit megjelenítő oldal template-je.
- **story__edit.html**: Az story-t létrehozó, illetve szerkesztő form-ot megjelenítő template. A szervertől kapja a form szerkezetét és adatait.

3.6.5. Tasks

- **detail.html** : Az task részleteit megjelenítő oldal template-je.
- **task__edit.html**: Az task-ot létrehozó, illetve szerkesztő form-ot megjelenítő template. A szervertől kapja a form szerkezetét és adatait.

3.6.6. Issues

- **detail.html**: Az issue részleteit megjelenítő oldal template-je.
- **issue__edit.html**: Az issue-t létrehozó, illetve szerkesztő form-ot megjelenítő template. A szervertől kapja a form szerkezetét és adatait.

3.6.7. Users

- **all__users.html**: Az összes felhasználó listáját megjelenítő template.
- **group__detail.html**: Az adott felhasználói jogosultságcsoporthoz tartozó jogosultságait és az összes jogosultságot jeleníti meg két táblázatban. Előbbiből törölni

lehet(kék alapon fehér kereszt ikon), utóbbiból hozzáadni jogokat a csoport-hoz(kék alapon fehér plusz jel).

- **groups.html**: Az összes felhasználói jogosultságcsoporthoz kilistázó template. Egy szöveges input mező segítségével új csoportot vehetünk fel (ha az még nem létezik, különben hibaüzenetet ad).
- **index.html**: Az alkalmazás főoldalát adó template.
- **personal_issues.html**: A személyes felhasználói profiloldalt adó template. Felhasználónév, email cím, teljes név, csoportok, hozzárendelt feladatok, jelszóváltás opció, felhasználó szerkesztése és törlése (jogosultsághoz kötött, lásd: jogosultság táblázat). Megfelelő jogosultsággal egy legördülő menü a csoport-hoz rendeléshez.
- **team_worklogs.html**: A scrum felhasználóinak összmunkaóra számát megjelenítő template, havi bontásban. Biztosít egy form-ot a dátum kiválasztásához.
- **worklogs**: A felhasználó munkaidő naplóját jeleníti meg napi és havi bontásban. Biztosít egy form-ot a dátum kiválasztásához. A dátum formátuma: Év-Hónap-Nap (például: 2020-12-01).

3.6.8. Worklogs

- **log_work**: Egy form-ot jelenít meg ez a template, amelyen dátumot és munkaidőt (1 és 8 között) adhatunk meg.

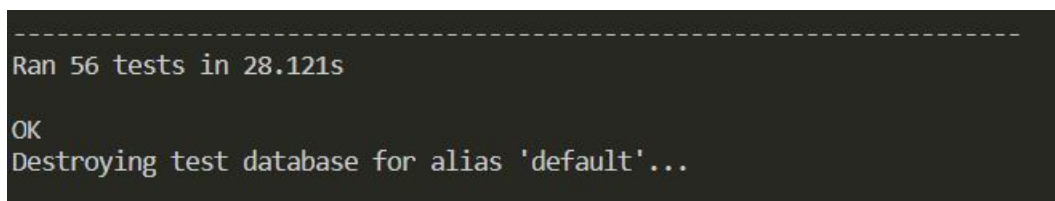
3.7. Tesztelés

Itt található az alkalmazáshoz készített egység tesztek leírása (hogyan kell futtatni, miket fed le), illetve a különböző funkciókhoz felületi tesztforgatókönyv.

3.7.1. Egység tesztek

A Django keretrendszer lehetőséget biztosít egység tesztek készítésére és futtatására. Minden applikációban található egy *test.py* fájl. A teszteléshez ebbe teszt

osztályokat kell létrehozni, amelyek a **TestCase** leszármazottai kell legyenek. Ezen belül van lehetőség teszt metódusokat definiálni, amelyek egy-egy tesztesetet fednek le. Lehetőség van a parancssorból lefuttatni az összes tesztesetet egyben, vagy akár csak alkalmazásonként külön-külön. Ehhez a következő parancsot kell kiadni a főmappán belül (ahol a *manage.py* fájl is van): *python manage.py test <app neve>.<esetleg applikáció neve>*. A 3.13. ábrán látható a parancssoros kimenet. Ha minden teszteset sikeres, akkor "OK" üzenetet kapunk. Ha van hibás, akkor egy "Error" üzenetben részletesebb információt is kapunk arról, hogy mi az elvárt eredmény az összehasonlításnál és mi az, amit ehelyett kapott.


```
-----
Ran 56 tests in 28.121s

OK
Destroying test database for alias 'default'...
```

3.13. ábra. A "python manage.py test projects" parancs eredménye.

Az egység tesztekhez a *test* parancs futtatása során létrejön a memóriában egy ideiglenes adatbázis, amely szerkezetileg megegyezik a valós adatbázissal.

A *ScrumHelper* minden applikációjában, ahol van szolgáltatás és/vagy nézet réteg (azaz *services.py* vagy *views.py* fájlok), ott minden funkcióra (függvényre) vonatkozik egy-egy teszteset. Ahol saját kezűleg szükséges volt megoldani az esetleges hibák lekezelést (tehát nem a keretrendszer működésén múlik), ott egy pozitív (azaz helyes működés) és egy negatív (azaz hiba esetén) teszteset vizsgálja az elvárt működést.

3.7.2. Felületi tesztek

Felületi tesztek automatikus elvégzésére nem biztosít lehetőséget a Django, ezért ezeket a tesztek kézzel, az alábbi forgatókönyvet végig játszva lehet eredményesen letesztelni:

1. Bejelentkezés:

- **helyes adatok:** A program bejelentkezteti a felhasználót és a főoldalra navigálja.

- **helytelen adatok:** Egy hibaüzenet figyelmezteti a felhasználót a hibás adatokra. Az alkalmazás nem léptet tovább.
- **üres mezők:** Figyelmeztető üzenet az üresen hagyott mezőkre.
- **sikeres bejelentkezés nélkül továbblépés:** Ebben az esetben egy hibaüzenet jelenik meg egy linkkel a bejelentkezési oldalra.
- **Logout menüpont a navigációs sávban:** Kijelentkeztet és visszavezeti a felhasználót a bejelentkező oldalra.

2. Főoldal:

- **ScrumHelper szövegre kattintás:** A program bármely oldalról, ha a navigációs sávbeli **ScrumHelper** szövegre kattintunk, akkor visszajuttat erre a főoldalra.
- **Navigációs sáv menüpontjaira kattintás:** Rendre az elvárt oldalakra navigálnak el.
- **A három menüpont alatti View gombok:** Rendre eljutunk a **Projects** index oldalra, a saját munkanapló oldalra, valamint a saját profil oldalra.

3. Projekt index oldal:

- **Listás megjelenítés:** Valóban egyszerre csak öt (avagy a beállított mennyiségű) projekt jelenik meg a listában.
- **Az oldal léptető gombok:** Megfelelő oldalszámot mutat és valóban tovább ugrik a listán.
- **Működő projekt linkek:** A listában szereplő projektek neve melletti nyíl ikon helyesen a projekt saját oldalára mutat.

4. Egyes objektumok részletező oldalai:

- **Felhasználói linkek:** A felhasználóneveket tartalmazó mezők valóban a megfelelő profil oldalára juttatnak el.
- **Dokumentum feltöltés:** Kiválasztó gomb (valamint kiválasztás) és feltöltés működik. Feltöltés után megjelenik a dokumentum a listában.

- **Dokumentum törlés:** A törlés gombra kattintás hatására kitörlődik, nem lesz látható a felsorolásban.
- **Dokumentum linkek:** A dokumentumra kattintva megtekinthetők a fájlok.
- **Epic, Story, Task, Issue lista:** Az összes feladat típus, amelyek a projekthez lettek létrehozva, megjelennek a listában. Az egyes elemre kattintva eljutunk annak saját oldalára.
- **Almenü (jobb alsó sarok):** Az egeret ráhúzva megjelennek a menüpon-
tok: szerkesztés, issue, story, task és epic létrehozás, munkaidő könyvelés
(story, task, issue esetén) valamint megfelelő admin/projekt tulajdonos-
ként törlés.
- **Kommentek létrehozása:** Komment beküldése esetén (ahol erre van
lehetőség), a komment megfelelő időponttal, a létrehozó felhasználóhoz
kötve (linkkel ellátva), a beírt szöveggel létrejön.
- **Kommentek törlése:** A törlés gombra kattintás hatására kitörlődik,
nem lesz látható a kommentek között.
- **Projekt törlése:** Projekt törlése esetén az összes feladat, amelyet ez
alatt hoztak létre törlődik.

5. Az egyes létrehozási oldalak (projekt, story, epic, task, issue)

- **Üres mezők:** Figyelmeztető üzenet a szükséges mezők kitöltésére. Az
opcionálisakra nem.
- **Formai ellenőrzés:** Az egyes adatmezők formai ellenőrzése megtörténik.
Hiba esetén hibaüzenet.
- **Mentés:** Sikeres kitöltés esetén létrejön az objektum.

6. Munkanapló

- **Saját munkanapló oldal:** Dátum kiválasztása előtt az aktuális hónap-
hoz és naphoz jelennek meg a bejegyzések (és csak ehhez). Dátum válasz-
tás után a megfelelő hónaphoz és naphoz.
- **Hibás input lekérdezésnél:** Hibaüzenet.

- **Hibás input létrehozásnál:** Dátum formátum ellenőrzés, ennek megfelelő hibaüzenet, avagy nem 1 és 8 közé eső szám megadása esetén is figyelmeztetés.
- **Törlés:** A bejegyzés törlés ikonjára kattintva az eltűnik a felületről (és az adatbázisból is).
- **Scrum munkanapló:** Csak rendszergazda, scrum master és projekt menedzser jogosultságú felhasználó látja mindenki kiszámolt össz óraszámát a kiválasztott hónapra. A sajátját mindenki látja (a többiekénél 0 szerepel).

7. Kanban

- **Tartalom:** Az összes olyan story,task,issue, szerepel a táblán, amely nem CLOSED státuszú (és 30 napon belül lett módosítva).
- **Működő linkek:** Az egyes feladatok "kártyájára" kattintva megfelelő linkre jutunk el.
- **Kimutatás:** Megjelenik a kördiagram és valós arányokat mutat a kanban tábla tekintetében.

8. Jogosultság kezelés

- **Csoport lista:** Megjelenik, oldalakra tördelve (ötösével) az összes felhasználói csoport. A léptetés működik.
- **Csoport létrehozás:** Még nem létező csoport létrehozásakor megjelenik az új csoport neve a listában. Létező esetén hibaüzenet.
- **Csoport törlése:** Eltűnik a listából a csoport a törlés gombra kattintás után. Ugyanezen névvel létre lehet hozni újra.
- **Jogosultság hozzáadás és elvétel:** Az egyes csoportokra kattintva megjelenik a két lista a jogosultságokról: az összes és a csoport aktuális jogai. A plusz gombra kattintva megjelenik a jogosultság az alsó listában. A törlés gombra kattintva eltűnik onnan.

4. fejezet

Összegzés

Az agilis módszertanban ugyan kisebb létszámú csapatok dolgoznak együtt, mégis rengeteg és szerteágazó feladatokkal találják magukat szemben. A hatékony működés érdekében találták ki ezeket a módszertanokat és azok altípusait (például a scrum-ot).

A gyakorlatban viszont külön eszközökre is szükségük van ezek megvalósításához. A szakdolgozat célja egy olyan alkalmazás elkészítése volt, amely önmagában is alkalmas kisebb scrum-ok fejlesztési munkájának nyomon követésére, segítésére.

Természetesen sokféle mód van még az alkalmazás további fejlődésére, ehhez biztosít stabil alapokat maga a keretrendszer is. Pár ötlet ezek közül röviden az alábbi felsorolásban olvasható.

1. Egy kereső funkció implementálása, amely az oldal egész tartalmán végig halad és ezzel megkönnyíti a felhasználóknak az egyes funkciók és objektumok elérését.
2. Még részletesebb statisztikai oldalak implementálása Sprint specifikusabban (grafikonok, diagramok, szűrések).
3. API (Application Programming Interface) készítése. Vannak applikációk, ahol ez már megvalósításra került (*services.py* modulok) bizonyos mértékben. Ezzel szinte teljesen függetlenedne a szerver és kliens réteg. A Django is rendelkezik egy RESTful kommunikációt megvalósító könyvtárral (django-rest-framework⁹).

⁹<https://www.django-rest-framework.org/>

Irodalomjegyzék

- [1] Albert Sweigart, szerk. *Automate The Boring Stuff With Python*. No Starch Press,US, 2015. ISBN: 1593275994.
- [2] Daniel Rubio. *Beginning Django*. APress, 2017. ISBN: 1484227867.
- [3] Akadémiai kiadó. *Agilis gyakorlati útmutató*. Akadémiai kiadó, 2017. ISBN: 9789630599429.

Ábrák jegyzéke

2.1. Főoldal	8
2.2. Account legördülő menü	8
2.3. Projektek listája	9
2.4. almenü, mely különböző opciókat tartalmaz projekt, vagy feladat típusától függően	10
2.5. Az egyes feladat típusok ikonjai	10
2.6. Példa egy story-ra egy felsorolásban: látható a neve, a projekt kódja, ikonja és aktuális státusza	11
2.7. Kanban tábla	13
2.8. Körgrafikon az aktuális feladatok jelen státuszáról	14
2.9. Személyes munkanapló	15
2.10. Scrum felhasználóinak összmunkaórája az adott hónapban (amit a scrum master lát)	15
3.1. Felhasználói eset diagram	18
3.2. Az alkalmazás rétegei: egy adatbázis, egy szerver, ami kinyeri belőle az adatot és továbbítja a nézetnek, valamint a nézet amit a böngészőben láthatunk.	19
3.3. Csomagdiagram	19
3.4. User modell diagramja	21
3.5. Project modell diagramja	22
3.6. Documents modell diagramja	23
3.7. Epic modell diagramja	23
3.8. Story modell diagramja	24
3.9. Task modell diagramja	26
3.10. Issue modell diagramja	27
3.11. Comment modell diagramja	28

3.12. Worklog modell diagramja	29
3.13. A "python manage.py test projects" parancs eredménye.	47